

«La fi del món» a París

CARLES FONTSERÉ

París, en els anys adversos de l'exili, durant la Segona Guerra Mundial, Rafael Tasis i Marca va escriure «... mentre a Catalunya segueix interdicta tota manifestació pública de l'idioma, el llibre català de luxe dona els seus primers passos. Aquest fenomen, que sembla una contradicció dels fets socials i intel·lectuals que travessa la nostra cultura, és evident.

Tasis es refereix a les edicions il·lustrades que Emili Grau Sala, Antoni Clavé i jo mateix vam emprendre en terres franceses. «Fet i fet», continuà escrivint Rafael Tasis, «fidels a les característiques del gènere, una narració com *La Fi del Món a Girona*, prou coneguda dels nombrosos lectors que admiren l'art narratiu de Joaquim Ruyra, mereix evidentment d'ésser presentada amb la interpretació gràfica que les seves imatges sugereixen a un artista català».

A cavall dels períodes bèl·lic i post-bèl·lic, durant els quals vaig exercir d'artista-editor de llibres de luxe a tiratge limitat, il·lustrats amb aiguaforts, boixos i litografies originals tirades a les meves premses a mà i sota la meua direcció personal, Rafael Tasis fou el meu conseller literari. Jo desitjava il·lustrar un llibre sobre la ciutat de Girona després de les *Odes* que vaig il·lustrar amb aiguaforts sobre Barcelona, la meua ciutat natal, i en Tasis em va recomanar llegir les narracions de Ruyra.

n/a. 4/6

Carles Fontseré 46

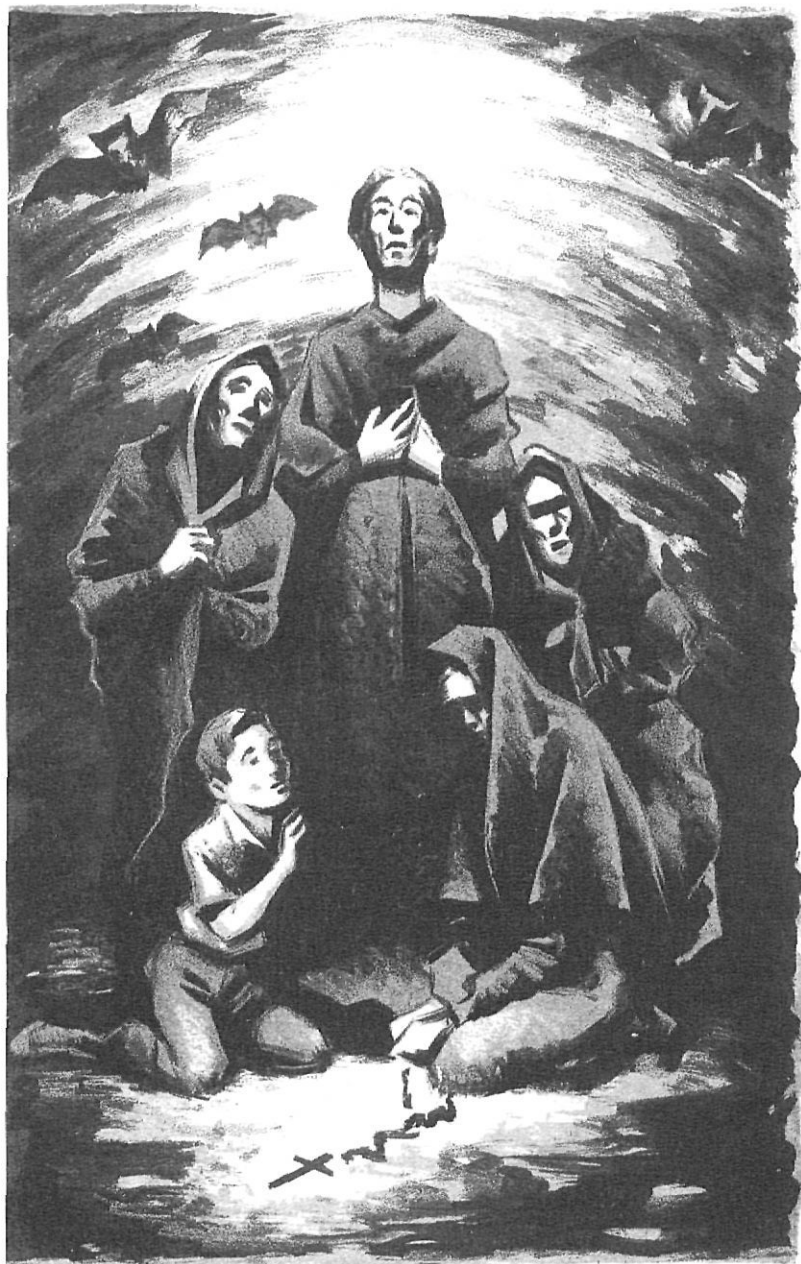
Ces figures '45

De *La Fi del Món a Girona* em va copsar la tragèdia dels que «confessaven llurs pecats en veu alta», com feien els cristians primitius i avui ho fan encara els negres de Harlem; la punyent descripció de la processó que desemboca a la plaça de la Catedral, «al peu d'aquella grandiosa i altíssima escalinata que serveix de peanya al temple gegantí». Foren en particular aquestes escenes apocalíptiques les que em feren decidir il·lustrar el relat que Ruyra centra en la ciutat de Girona.

Jo sóc un pintor que ha pintat poc. Un mandra actiu que s'ha interessat més per participar, d'alguna manera, en la «circumstància» que en cada moment m'ha tocat de viure, que no passar-me el dia de tal hora a tal altra pintant. I la «circumstància» en aquells fatídics anys quaranta, era l'anorreament total de la nostra cultura a Catalunya. Vaig tractar, doncs, de perseverar, de portar el meu grà de sorra a la continuïtat...

D'altra banda, m'he passat més hores remenant llibres en la Bibliothèque Nationale de París i en la Public Library de Nova York, que en el taller davant del cavallet. Voltaire em va suggerir el lema que vaig emprar com a divisa en les meves edicions: «Il faut cultiver notre jardin»; i un papyrus egipci de l'època del Novell Imperi, el Chester Beatty IV, em va assenyalar el camí a seguir. Diu així: «... l'home mor, el seu cos esdevé pols, tots els seus semblants tornen a la terra; però el llibre farà que el seu record sigui transmès de boca en boca, més val un llibre que una sòlida casa, més que un temple d'occident, més i tot que un fort castell o que una estela erigida en un santuari».

Però la inspiració per a les il·lustracions sobre Girona me la va proporcionar el relat de Joaquim Ruyra. Per executar les il·lustracions, vaig prendre, prèviament, una sèrie d'apunts del natural aprofintant la meua relació amb les actrius que llavors interpretaven *La Maison de Bernarda* de Garcia Lorca, en el Studio des Champs Elysées —obra per a la qual jo havia dissenyat el vestuari i l'escenografia—. D'aquesta manera, per al grup de dones que figura en la litografia frontispici del llibre, van fer-me gràciosament de model les artistes Germaine Kergean, de la Comédie Française, Jeanne Hardeyn, Germaine Michel i Silvia Monfort; i per als personatges masculins, el jove actor Michel Marsay.

A la pàgina de l'esquerra, apunts inèdits a la ploma de Carles Fontserè, fets a París com a preparació de les il·lustracions de *La fi del món a Girona*. En aquesta pàgina, a la 49 i a la portada, tres de les litografies que ornaven l'edició del llibre.

PREMIS RECVLL 1990

any XXVI

CONVOCATÒRIA

dels Premis Recvll
que seran atorgats
el diumenge
dia 4 de març de 1990

Dèiem l'any passat, en celebrar el 25è. aniversari dels Premis, que volíem que constituís un esdeveniment que ens esperonés a continuar i que fossin d'utilitat al nostre País i a la nostra llengua. Per això, amb delit, convoquem aquesta vint-i-sisena edició tot celebrant un esdeveniment important: el 500 aniversari de la impressió del primer llibre en llengua catalana, la novel·la TIRANTLOBLANC de Joanot Martorell. És per això que convoquem el premi d'assaig inspirant-nos en aquesta efemèride, i que el dediquem a les Publicacions en Català al llarg de la història, al llarg d'aquests 500 anys.

També convoquem un premi extraordinari a la memòria del mestre Joaquim Ruyra, just quan es compleix el 50è. aniversari de la seva mort. La sensibilitat d'un bon amic dels Premis Recvll ha permès aquesta convocatòria, única, a la memòria del Mestre.

Sense perdre els orígens i amb la mirada cap al futur, esperem amb il·lusió el resultat d'aquesta nova convocatòria.

PREMIS

NARRACIÓ

Francesc Puig i Llensa

dotat amb 100.000 ptes. i la publicació a la col·lecció «Premis Recvll», a una narració o conjunt de narracions. Extensió mínima 30 folis.

POESIA

Ribas i Carreras

dotat amb 125.000 ptes., a un recull de poemes.

ASSAIG

Josep Ametller

dotat amb 200.000 ptes., a un assaig mínim de 50 folis, sobre «Les publicacions en català». Es pot escollir qualsevol època o aspecte, des dels seus inicis fins als nostres dies.

RETRAT LITERARI

Rafel Cornellà

dotat amb 75.000 ptes., a un retrat literari i entrevista d'un personatge (amb il·lustració gràfica). Extensió mínima 15 folis.

TEATRE

Salvador Reynaldos

dotat amb 75.000 ptes., a una obra inèdita de teatre.

PREMI "ALBA DE PRIMA"

convocat en motiu del 50 aniversari de la mort de Joaquim Ruyra, dotat amb 150.000 ptes. i la publicació, a un treball sobre JOAQUIM RUYRA (personalitat literària -vida/obra- de Ruyra).

BASES

- Els treballs han de ser inèdits i en català. S'han de presentar cinc còpies a doble espai amb el nom i l'adreça de l'autor. No poden concursar treballs guardonats en altres certàmens.
- A la primera pàgina cal fer constar el premi al qual es concursa.
- Cal trametre'ls a RECVLL (Apartat de Correus, 11, BLANES) abans del dia 31 de desembre d'enguany.
- El jurat pot declarar els premis deserts o concedir accésits en lloc d'atorgar-los i, donada la diversitat dels premis que atorga està facultat a organitzar-se de manera adient i eficaç, així com a dur a terme les consultes que cregui oportunes en cada especialitat.
- Els premiats, durant 18 mesos des de la concessió, cediran la prioritat de publicació a RECVLL i l'import dels premis serà considerat un acompte sobre els drets d'autor, tot conservant la propietat intel·lectual de les seves obres.
- El contracte d'edició a signar per ambdues parts s'ajustarà a la normativa legal vigent.
- Cada vegada que es publiqui un treball premiat caldrà fer constar el premi amb la indicació «Convocat per la revista RECVLL de Blanes».
- RECVLL no s'obliga a retomar els treballs no premiats els quals podran ser retirats d'Indústria Gràfica Montserrat, S.A., Anselm Clavé, 74, Blanes, Tel. 33 02 98, a partir dels quinze dies següents a la data d'atorgament i durant un període de tres mesos.
- La participació en el concurs comporta l'acceptació íntegra de les bases que el regeixen.
- L'adjudicació serà feta per un jurat format per Joan Colomines i Puig, president, Joan Argenté, Benet Ribas, Jaume Reixach, Salvador Roca, Maria Ribas i Llorens i Maria del Vilar Puig, secretària.

Blanes, setembre 1989

◆ RECVLL ◆

BLANES